

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

4. Legis laudes & vires. Effectus ejus justitia, vita aeterna & regnum coelorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

per doctrinam, quam vel non possumus, vel difficile habere possumus per naturam. Et apertius paulo post: *Quamvis & ipsam viam* (quæ per legem & Evangelium nobis revelatur) *contendat etiam sola inveniri posse natura, sed facilius si adiuvet gratia.* Secundo, quod etiam obtento jam legis adiutorio, id est habita præcepti, & iustitiæ faciendæ cognitione, non ipsa lex, sed solum arbitrium sine ullo alio adiutorio, per se sufficiat sibi ad adipiscendam iustitiæ perfectionem: *Vt videlicet, ait August. tanquam via demonstrata, doctrina, scilicet, Evangelica, qua ambulare debeamus, iam viribus liberi arbitrii adiutorio nullo alterius indigentes sufficiamus nobis ne deficiamus in via.* Et alibi: *peram enim se arbitrii sui viribus implere legem iubentem.* Hæ namq; erant Pelagianorum voces: *Iam ambulo viam istam: opus erat ut discerem, opus erat ut per doctrinam legis scirem quid agerem, habeo liberum voluntatis arbitrium, quis me ab ista via separabit?* Vnde hæc est apud Pelagianos differentia inter gratiam liberi arbitrii & legis, ut Augustinus insinuat, quod liberum arbitrium sit illa gratia, sine qua nihil boni possumus facere: *Lex vero atq; doctrina adjuvet quidem hominem, atque liberum arbitrium ut discamus qua facere & qua sperare debeamus, sic tamen ut sine illa per nos ipsos etiam multa vel omnia scire possimus atque agere ut supra dictum est.* Hæc etiam gratia legis atque doctrinæ statim in exorta ipsius erroris inventa est. Quidquid enim librorum vel Pelagij, vel Celestij, vel Iuliani exstat, vel Augustinus contra illam pestem condidit, de illo genere gratiæ mentionem facit: argumento non dubio jam statim ab initio, quo scilicet scriptis libris contra Pelagianos dissertatum est, istud commentum viguisse: atque in eo pervicacissime perstitisse. Nunquam enim eos plene ab illo dogmate recessisse legimus, quidquid tandem luci ad deludendos imperitorum oculos Pelagius & Iulianus affricerint.

Porro ad utriusq; istius gratiæ confessionem natura inquam & legis seu præceptorum, non veritate persuadente, sed pudore superbiæ extorquente compulsi sunt, quia invidiam negata gratiæ non ferebant. August. *Sed cum utriusq; caperint, quomodo id præsumant afferere fieri sine ope divina, reprimunt se, nec hanc vocem audent dimittere, quoniam vident quam sit impia & non ferenda. Sed aiunt, ideo ista sine ope divina non fieri, quia & hominem Deus creavit cum libero voluntatis arbitrio, & dando præcepta ipse docet quemadmodum homini sit vivendum.* Et inferius: *Neque quisquam cum veterandatus fuerit dicere per nos ipsos fieri nos iustos &c. Quia videt hoc à fidelibus & pijs credi non posse cum dicitur, ad hoc se convertat ut dicat, ideo sine operatione gratiæ Dei, nos iustos esse non posse, quia legem dedit, quia doctrinam instituit, quia bona præcepta mandavit.*

Iste status Pelagianismi omnium est celeberrimus, acerrimeq; defensus: quamquam non aliud nisi purus ac patus Iudaismus esse videatur. Iudæis enim proprium est in lege gloriari, & Christi gratiam, ipsumq; gratiæ fontem tanquam sibi non necessarium tollere. Ignorantes enim, prorsus uti Pelagiani, iustitiam Dei, & suarum querentes statuere, iustitiæ Dei non sunt subiecti. Notavit hanc similitudinem Pelagianorum ac Iudæorum Sanctus Augustinus: *Nam & illi Iudæi, quibus, inquit, sunt isti in hac causa omnino simillimi, de quibus hoc dixit Apostolus, quod ignorantes Dei iustitiam &c. sua voluntatis vitio non credebant. Et alio in loco: His autem (Iudæis) similes sunt, qui cum profiteantur se esse Christianos, ipsi gratiæ Christi sic adversantur, ut se humanis viribus divina existiment implere præcepta &c. & non quidem nomine sed errore iudicant. Qui quis ab isto carnali & animali, atq; ideo non immerito reprehensibili atq; damnabili Iudaismo esse querit alienus &c. Cuiusmodi genus hominum errantium Pelagium atq; Celestium illius impietatis assertores acerrimos sibi capita invenisse declarat.*

Legis laudes & vires, effectus, ejus iustitia, vita æterna ad regnum cælorum.

CAPVT QVARTVM.

NAM ut incautis hominibus facilius legis atque doctrinæ gratiam pro vera gratia obtrodant, magnifica verborum pompa vires legis ad afferendam bene vivendi facilitatem efferunt, & effectus enumerant, usque adeo ut quidquid à sacris paginis illi intimæ charitatis inspirationi tribuitur, quidquid Spiritui Sancto in abditissimis cordis visceribus operanti assignatur, hoc totum per legis atque doctrinæ efficaciam fieri fraudulentè persuadeant. Quam versutiam notans Augustinus: *Nusquam, inquit, isti inimici gratiæ ad eandem vehementius oppugnandam occultiore moliantur insidias,*

quam ubi legem laudant, qua sine dubitatione laudanda est.

Hinc in laudibus legis illos nobilissimos gratiæ effectus ponunt, ut quod lex sit illa quæ nos confortat ut omnia possimus, dando, ut ait Pelagius, intelligentiam. Quod lex sit illa per quam Deus sit potens nos confirmare, si quis scilicet atque doctrinæ. Quod lex faciat ut nulla tentatione moveamur. Idem Pelagius: *Pax multa diligentibus legem tuam, & non est illis scandalum: hoc est qui consolatione legis utuntur, moveri nulla tentatione non possunt. Quod lex restringat peccatum, Iulianus: Quod (peccatum) infringit censura legis, & infringendo ex multa parte restringit.*

Lib. 4. ad Bonif. 5.

In lib. 2. ep. in perf. cont. Quod Iul. f. 278.

Ibid. f. 407. Quod lex facit ut regnum peccati cadat. Iterum Iulianus: Post hoc aut. in multis usque ad legem regnasse peccatum, ostendens regnum peccati lata lege cecidisse. Quod lex tollat peccatum nudum. Idem Iulianus: Peccatum de quo Apostolus pronuntiat quae usque ad legem fuerit, nec poterit manere post legem actum non naturatus esse convincitur. Et alio in loco: quod dicit usque ad legem fuisse, peccatum videlicet ostendit non esse post legem.

Neque magnam tantum liberandi à malis habet lex potestatem, sed etiam operandi in nobis voluntatem atque opus bonum. Dilucidis enim **Lib. de grat. Christi c. 10** verbis Pelagius dicit: operatur in nobis (Deus) ut e quod bonum est, velle quod sanctum est, dum &c. revelatone sapientiae in desiderio Dei stupentem suscitavit voluntatem; dicit nobis &c. suadet omne quod bonum. Et in Commentarijs in Epistolas Pauli, exponens illud ad Ephesios: fructus lucis in omni bonitate & iustitia & veritate: Talis, inquit, habet scientia fructum. Vnde Augustinus Pelagij & Orthodoxyi viri sensum quantum ad bonum & malum in hac vita comparans docet, Catholicum sic legem bonam à Deo datam defendere, ut eam dicat & peccatum ostendere, non tamen tollere & iustitiam iubere, non tamen dare: quod contra Apostolum negat Pelagius. Hinc illa Pelagianorum adversus Ecclesiam grauis accusatio, quod legem veteris Testamenti diceret non oblatam fuisse, ut iustificaret obediētes, quo volebant ipsi significari ex lege homines iustificari.

Singularia sunt illa iuxta sectarios illos legis atque doctrinae in praesenti saeculo beneficia, sed quanto illa magnificentiora ad quae fideles glorificatos perducit? Nam secundum Pelagianos lex vitam eternam tribuit. Augustinus: Pelagianus dicit veterem legem secundum apostolum iustitiam & salutem & bonam custodiam in nobis mandata sua, ac per fidem iuste viventibus, sicut Prophetis & Patriarchis, omnibusque sanctis vitam potuisse conferre perpetuam. Vbi verum falso permiscendo callidissime verba sua posuerunt. Nam secundum illos eisdem Pelagianos lex non minus ac novi Testamenti gratia perducit ad regnum Dei. Vna enim Celestij qua & Pelagio in Concilio Palestino objecta est, sententia fuit: Quoniam lex sic mitti ad regnum quemadmodum Evangelium. Quo sensu & illud à Pelagio in libro Capitulorum dictum arbitror: Regnum caelorum etiam in veteri Testamento promissum, ut significare voluerit promissiones spirituales ad regnum caelorum pertinentes non minus veteri Testamento, ac legi quae in Sinaita data est, esse proprias, quam novo: quamquam ipse tergiversando verba sua in alium sensum torquat, quo spectat etiam quod contra Apo-

stolicam veritatem satis indicat se sentire Iulianus, etiam promissionem & hereditatem esse ex lege. Hinc itaque tanta legis commendatio ut diceret sine peccato esse non posse nisi qui scientiam legis habuerit. Quod quidem dogma cum ei tanquam capitale in Palestina Synodo fuisset obiectum, tergiversando in aliam sententiam flexit, quasi nihil aliud significasset nisi adiuvari hominem ad non peccandum per legis scientiam, cum longe alia verba ista postulerent, prout animadvertit Augustinus, & ante illum Hieronymus. Qui predicator es impeccantis, inquit, omnes prope peccatores esse pronuntias. Quartus enim ad ver. Pelagius quisque Christianorum habet legis scientiam; quam in multis Doctoribus Ecclesiae aut raro aut difficulter invenias. Verum ille dogmatum suorum filium sequens magna liberalitate adiecit aliud: Scientiam legis etiam feminas habere debere, videlicet ut favorem sibi apud Amasonas suas conciliaret, inquit Hieronymus. Hinc ipsas orationes nostras quibus Dei gratiam supplicibus votis imploramus ad nihil aliud volunt esse adhibendas, ac necessarias, nisi ut nobis doctrina etiam divina revelatione aperiantur, nempe ut ita ostendatur homini quid concupiscat & diligat: non ut adhaerens mens hominis, ut quod faciendum esse didicerit dilectione & actione perficiat.

Quid mirum igitur si tam profusi legis praecones magno id egerint studio, ut siquid Apostolus ad deprimendam quorundam gloriationem in lege dixisset, homines dumtaxat culpasse non legis infirmitatem demonstrasse videretur. Nam quod Apostolus de lege dicit: in quo infirmiter per cathenas, in illis, inquit Pelagius, hominibus scilicet infirmabitur non in se. Illud vero apostolus dicit: Lex iram operatur; hic exponunt ut nihil aliud significari putent, nisi quod lex peccatoribus poenam statuat. Iulianus: Talibus (per varicatoribus) lex iram operatur non vitio suo, sed eorum iniquitate qui peccata virtutibus anteponunt. Quasi iram non operetur etiam iustus, nisi spiritu adjuventur. Vnde ut commodum haeresi suae sensum ex illis verbis exculperet: Lex subintravit ut abansaret peccatum; ad cas teste Augustino, blasphemias se impingit. ut dicat, opinionem dicitur consilio, quod data lex fuerat, iniquitiam permississe, tanquam aliud factum sit quam Deus fuerat operatus, neque hoc proventi data lege quod latet legis intendit. Nimirum quia Deus legem dando hoc spectaverat ut à peccatis suis illa legis gratia sanarentur, sed ut Iulianus loquitur, delinquentium proventus eos è ferro quo curari debuit, vulneribus obstitit quo consilio Dei, ut inde periclitaretur ex lege scilicet, unde debuerat sanari.

Lib. 2. oper. imperf. cont. l. 1. f. 366.
Lib. de gestis Pelag. c. 1.
Ibid.
Ibid.
Lib. 1. Dial. omnes prope peccatores esse pronuntias. Quartus enim ad ver. Pelagius quisque Christianorum habet legis scientiam; quam in multis Doctoribus Ecclesiae aut raro aut difficulter invenias. Verum ille dogmatum suorum filium sequens magna liberalitate adiecit aliud: Scientiam legis etiam feminas habere debere, videlicet ut favorem sibi apud Amasonas suas conciliaret, inquit Hieronymus. Hinc ipsas orationes nostras quibus Dei gratiam supplicibus votis imploramus ad nihil aliud volunt esse adhibendas, ac necessarias, nisi ut nobis doctrina etiam divina revelatione aperiantur, nempe ut ita ostendatur homini quid concupiscat & diligat: non ut adhaerens mens hominis, ut quod faciendum esse didicerit dilectione & actione perficiat.

Quid mirum igitur si tam profusi legis praecones magno id egerint studio, ut siquid Apostolus ad deprimendam quorundam gloriationem in lege dixisset, homines dumtaxat culpasse non legis infirmitatem demonstrasse videretur. Nam quod Apostolus de lege dicit: in quo infirmiter per cathenas, in illis, inquit Pelagius, hominibus scilicet infirmabitur non in se. Illud vero apostolus dicit: Lex iram operatur; hic exponunt ut nihil aliud significari putent, nisi quod lex peccatoribus poenam statuat. Iulianus: Talibus (per varicatoribus) lex iram operatur non vitio suo, sed eorum iniquitate qui peccata virtutibus anteponunt. Quasi iram non operetur etiam iustus, nisi spiritu adjuventur. Vnde ut commodum haeresi suae sensum ex illis verbis exculperet: Lex subintravit ut abansaret peccatum; ad cas teste Augustino, blasphemias se impingit. ut dicat, opinionem dicitur consilio, quod data lex fuerat, iniquitiam permississe, tanquam aliud factum sit quam Deus fuerat operatus, neque hoc proventi data lege quod latet legis intendit. Nimirum quia Deus legem dando hoc spectaverat ut à peccatis suis illa legis gratia sanarentur, sed ut Iulianus loquitur, delinquentium proventus eos è ferro quo curari debuit, vulneribus obstitit quo consilio Dei, ut inde periclitaretur ex lege scilicet, unde debuerat sanari.

Lib. 1. ad Rom. c. 5.
Lib. de gestis Pelag. c. 11.
Ibid. c. 5.
Lib. 2. oper. imperf. cont. l. 1. f. 369.
Col. 370.
Rom. 6.
Lib. 2. oper. imperf. cont. l. 1. f. 436.
Col. 435.

Legis
E